

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук,

Зельман Лесі Несторівни про дисертацію Замфереско Олени Вікторівни на тему «Підготовка майбутніх майстрів ресторанного обслуговування до підприємницької діяльності», подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти

Ступінь актуальності обраної теми.

На сучасному етапі постала потреба якісних змін у підготовці висококваліфікованих фахівців. Сьогодення вимагає від навчальних закладів мобільного випускника, здатного швидко адаптуватися до нових умов виробництва, який уміє проектувати свій подальший професійний розвиток, є готовим нести відповідальність за якість і результати своєї праці та вміє ефективно застосовувати свої професійні знання в нових соціально-економічних умовах. Швидкий розвиток економіки, виникнення нових форм власності спонукають майбутніх фахівців до реалізації професійних якостей у підприємницькій діяльності. Однак сучасний стан професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників до підприємницької діяльності не відповідає запитам суспільства, тому, зважаючи на вищевикладене, вважаємо, що дослідження О. В. Замфереско є актуальним і своєчасним.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Аналіз тексту дисертації, автореферату та змісту публікацій О. В. Замфереско дають підстави для висновку про наукову обґрунтованість і достовірність його результатів. Дисертантка чітко сформулювала мету та завдання, визначила новизну, теоретичне і практичне значення. Джерельна база налічує 410 найменувань, з них 13 – іноземними мовами. Науковий апарат дослідження відповідає вимогам до кандидатських робіт і є достатнім для розв'язання окреслених завдань. Одержанню достовірних позитивних результатів сприяли авторська розробка моделі професійної підготовки

майбутніх майстрів ресторанного обслуговування у ВПУ до підприємницької діяльності, авторська методика формування підприємницької компетентності майстрів ресторанного обслуговування, а також розроблений навчально-методичний комплекс (спецкурс і методичні рекомендації), апробовані у ВПУ № 22 м. Сарни, Львівського ВПУ торгівлі та сфери послуг, Нововолинського центру ПТО, Черкаського ВПУ, Тернопільського ВПУ ресторанного сервісу і торгівлі, Львівського міжрегіонального центру ПТО художнього моделювання і дизайну.

Дисертацію написано на належному науковому рівні, оформлено згідно з вимогами, подано табличні матеріали, діаграми та додатки. Позитивне враження справляють опрацьовані й аргументовані висновки і рекомендації, викладені в дисертації. Автореферат відображає зміст виконаного дисертаційного дослідження і досить повно висвітлює її головні аспекти, основні положення та висновки.

Належний рівень апробації результатів дослідження підтверджується участю дисертанта у 18 науково-практичних конференціях міжнародного та всеукраїнського рівнів. Основні положення та результати дослідження висвітлено в 30 публікаціях, з яких 29 одноосібних, зокрема: 14 статей (із них 6 – у вітчизняних наукових фахових виданнях, 2 – в іноземних періодичних виданнях), 13 тез і матеріалів конференцій, 2 посібники.

Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій.

Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій виконаного дослідження забезпечені комплексною дослідницькою методологією, обґрунтованістю вихідних позицій автора, застосуванням комплексу взаємодоповнювальних методів, адекватних предмету, меті та поставленим завданням, об'єктивним аналізом одержаних результатів експериментального дослідження, а також їх всебічною апробацією на науково-практичних заходах різних рівнів, успішним упровадженням результатів науково-дослідної роботи та застосуванням в освітній практиці.

Дисертанткою визначено й науково обґрунтовано сутність поняття «підприємницька компетентність майстрів ресторанного обслуговування»;

визначено структуру підприємницької компетентності майстрів ресторанного обслуговування; обґрунтовано педагогічні умови та розроблено модель професійної підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування у ВПУ до підприємницької діяльності; уточнено сутність понять «підготовка майстрів ресторанного обслуговування до підприємницької діяльності», «підприємницька компетентність майстрів ресторанного обслуговування»; вдосконалено критерії (аксіологічний, особистісно-спонукальний, знаннєвий та операційно-дієвий), показники і рівні (творчий, адаптивно-конструктивний та репродуктивний) сформованості підприємницької компетентності майбутніх майстрів ресторанного обслуговування. Подальшого розвитку набула розроблена методика діагностики стану професійної підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування у ВПУ до підприємницької діяльності.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації та в опублікованих працях. Дисертація складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації – 308 сторінок, основний текст – 186 сторінок. Робота містить 12 рисунків та одну таблицю. Послідовність викладу в цілому відповідає логіці розв’язання окреслених дослідницьких завдань.

У першому розділі – «Науково-теоретичні основи підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування до підприємницької діяльності» – здійснено аналіз основних понять («майстер ресторанного обслуговування», «підприємницька діяльність» і «підприємницька компетентність майстрів ресторанного обслуговування»). Дисертанткою визначено комплекс методологічних підходів до професійної підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування у ВПУ до підприємницької діяльності: цілісний, аксіологічний, особистісно-діяльнісний, компетентнісний, контекстний та інтегративний.

У другому розділі – «Педагогічні засади формування підприємницької компетентності майбутніх майстрів ресторанного обслуговування» – авторка виокремлює й обґрунтовує в структурі підприємницької компетентності

майстрів ресторанного обслуговування чотири компоненти: *потребнісно-ціннісний мотиваційний, когнітивний, діяльнісно-проектний*.

Особливої уваги заслуговує в дисертації розроблена авторська модель професійної підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування у ВПУ до підприємницької діяльності (ст. 139), де запропоновано шляхи вдосконалення процесу підприємницької діяльності з урахуванням вимог вітчизняного ринку праці. Вважаємо, що зазначена модель дійсно має практичний характер, а її впровадження вдосконалив професійну підготовку майбутніх майстрів ресторанного обслуговування у ВПУ до підприємницької діяльності шляхом формування в них підприємницької компетентності. Дисертантка у зазначеній моделі визначає перспективно-цільовий, методологічний, змістово-процесуальний і результативно-оцінювальний блоки. Наголосимо, що у методологічному блоці наведено методологічні підходи (цілісний, аксіологічний, особистісно-діяльнісний, компетентнісний, контекстний, інтегративний) й основні принципи підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування у ВПУ до підприємницької діяльності (загальнодидактичні; професійної освіти; специфічні: цілісності професійної підготовки, розвитку особистості учнів на аксіологічних засадах, суб'єктності фахівця у підприємницькій діяльності, комплексності, фасилітації підприємницького потенціалу, раціонального поєднання функціональних аспектів професійної діяльності). У змістово-процесуальному блоці, як зазначає авторка, важлива увага зосереджена на педагогічних умовах та на авторській методиці формування підприємницької компетентності майстрів ресторанного обслуговування. У результативно-оцінювальному блоці моделі наявні засоби оцінювання підприємницької компетентності майбутніх майстрів ресторанного обслуговування: критерії (*аксіологічний, особистісно-спонукальний, знаннєвий та операційно-дієвий*) та рівні її сформованості в учнів ВПУ (*репродуктивний, адаптивно-конструктивний, творчий*), а також результат – позитивна динаміка формування підприємницької компетентності в майстрів ресторанного обслуговування.

У третьому розділі – «Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування підприємницької компетентності майбутніх майстрів ресторанного обслуговування» – висвітлено дослідно-експериментальну роботу, де авторка доводить ефективність впровадження розробленої моделі професійної підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування у ВПУ до підприємницької діяльності, педагогічних умов і представляє авторську методику формування підприємницької компетентності майбутніх майстрів ресторанного обслуговування. Експериментальна робота проводилась на базі шести устано, де залучено 344 учні та 32 педагогічні працівники ВПУ.

Загальні висновки впливають зі змісту роботи, відображають основні результати дослідження відповідно до завдань. У роботі подано узагальнення та пропозиції, оформлено додатки, які можуть бути використані науковцями та викладачами. Список використаних джерел оформлено відповідно до вимог.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає у розробці й апробації навчально-методичного комплексу: посібника «Формування підприємницької компетентності майстрів ресторанного обслуговування» та спецкурсу для учнів вищих професійних училищ «Основи галузевої економіки, екології і права».

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Аналіз дисертації О. В. Замфереско свідчить про те, що заявлена проблема характеризується актуальністю, науковою новизною, теоретичною і практичною значущістю, а наукові положення, висновки і рекомендації сприятимуть подальшому розвитку професійно-технічної освіти.

Разом із тим, робота не позбавлена певних недоліків, у зв'язку з чим висловимо деякі пропозиції та побажання.

1. У дисертаційній роботі в п. 1.3 ґрунтовно виписано основні науково-методологічні підходи до професійної підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування до підприємницької діяльності, однак доцільно було б розкрити їх наскрізно через увесь зміст роботи.

2. До експериментальної роботи були залучені 32 педагоги. Вважаємо, що доцільно було зазначити, який був критерій відбору викладачів, і розкрити методику підготовки викладачів для участі в експерименті.

3. На нашу думку, вартувало б детальніше висвітлити зарубіжний досвід підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування до підприємницької діяльності з метою його впровадження у навчально-виховний процес вітчизняних професійно-технічних навчальних закладів.

4. У дисертаційному дослідженні детально проаналізовано праці багатьох науковців, але не завжди автор висловлює власну думку щодо аналізованих ідей.

5. О. В. Замфереско виділяє низку суперечностей щодо підготовки майбутніх майстрів ресторанного обслуговування до підприємницької діяльності, тому вважаємо, що було б доцільно висвітлити в дисертації, як вдалося розв'язати ці суперечності під час дослідно-експериментальної роботи.

Висловлені зауваження та побажання мають рекомендаційний характер і не впливають на загальну оцінку дисертації Замфереско Олени Віталіївни.

Ідентичність змісту автореферату й основних положень дисертації.

В авторефераті представлені структура, зміст і висновки дисертації. Наукові положення, висновки і рекомендації, викладені в авторефераті, належним чином розкриті й обґрунтовані в рукописі дисертації О. В. Замфереско. Робота написана в науковому стилі літературною українською мовою.

Загальний висновок. Аналіз дисертації, автореферату й опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дисертація «**Підготовка майбутніх майстрів ресторанного обслуговування до підприємницької діяльності**» є завершеним, цілісним, самостійним науковим дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичне та практичне значення і відповідає профілю спеціалізованої вченої ради і вимогам, що висуваються до дисертацій відповідно до пунктів 9, 11-14 «Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. зі змінами та доповненнями згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від

19.08.2015 р. щодо кандидатських дисертацій та іншим інструктивним вимогам МОН України, а її автор – Замфереско Олена Вікторівна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент –

кандидат педагогічних наук,

завідувач кафедри іноземних мов

ЗВО «Львівський університет бізнесу та права»

Л. Н. Зельман Л. Н. Зельман

Лідице Зельман Л. Н.
Львівський університет
бізнесу та права
ВІДДІЛ КАДРІВ
24.09.2020р.